

Ökad kontroll av vapen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2005/06:113 Ökad kontroll av vapen jämte 4 motioner som väckts med anledning av propositionen samt 16 motioner som väckts under den allmänna motionstiden år 2005.

I propositionen föreslås ett flertal lagändringar som främst syftar till att förhindra att skjutvapen hamnar på den illegala marknaden, men också till att motverka missbruk, olyckshändelser och brottslig verksamhet med legala vapen. Förslagen innebär bl.a. att polisen skall ha viss rätt att i brottsförebyggande syfte söka efter vapen i fordon, att möjligheten för enskilda att skrota vapen tas bort, att läkare får en skyldighet att anmäla till polisen om en patient av medicinska skäl bedöms vara olämplig att inneha vapen, att införseltillstånd inte behövs i vissa fall för att föra in vapen från Danmark, Finland eller Norge samt att sekretess inte längre skall gälla för uppgifter i vapenregister om vapenhandlares namn och adress m.m.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller propositionen och avslår samtliga motionsyrkanden. I ärendet finns 12 reservationer (m, fp, kd, v, c, mp) och ett särskilt yttrande (v).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	8
Ökad kontroll av vapen	8
Eftersökning av vapen i fordon	8
Skrotning av vapen	8
Utlåning av vapen	9
Anmälningsskyldighet för läkare m.fl.	10
Sekretess för uppgifter i vapenregister	11
Ljuddämpare vid jakt	12
Övriga förslag i propositionen, m.m.	13
Övriga vapenfrågor	14
Vapenbrott och förvaring av vapen	14
Tillfällig vapenamnesti	16
FN:s vapenprotokoll	17
Ytterligare åtgärder mot illegala vapen, m.m.	18
Reservationer	19
1. Skrotning av vapen, punkt 2 (m)	19
2. Tillstånd för att få låna vapen, punkt 3 (m)	20
3. Sekretess för uppgifter i vapenregistret, punkt 5 (m)	20
4. Ljuddämpare på jaktvapen, punkt 8 (m, fp, c)	21
5. Straffskärpning för vapenbrott, punkt 10 (m)	21
6. Vapenbrott på allmän plats m.m., punkt 11 (m, fp, kd, c)	22
7. Förvaring av vapen, punkt 12 (m)	22
8. Tillfällig vapenamnesti, punkt 13 (m, fp, kd, c, mp)	23
9. FN:s vapenprotokoll, punkt 14 (m, fp, kd, c)	24
10. Åtgärder mot illegala vapen, punkt 15 (m, fp, kd, c)	24
11. Åtgärder mot illegala vapen, punkt 15 (v)	25
12. Åtgärder mot illegala vapen, punkt 15 (mp)	25
Särskilda yttranden	27
FN:s vapenprotokoll, punkt 14 (v)	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Propositionen	28
Följdmotioner	28
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	29
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	32

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Eftersökning av vapen i fordon

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:113 i denna del och avslår motion 2005/06:Ju435 yrkande 1.

2. Skrotning av vapen

Riksdagen godkänner vad utskottet anfört om skrotning av vapen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:113 i denna del och avslår motionerna 2005/06:Ju21 yrkande 1, 2005/06:Ju22 yrkande 1 och 2005/06:Ju23 yrkande 1.

Reservation 1 (m)

3. Tillstånd för att få låna vapen

Riksdagen godkänner vad utskottet anfört om tillstånd för att få låna vapen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:113 i denna del och avslår motionerna 2005/06:Ju21 yrkande 2, 2005/06:Ju22 yrkande 2 och 2005/06:Ju23 yrkande 2.

Reservation 2 (m)

4. Ändringar i vapenlagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:113 i denna del.

5. Sekretess för uppgifter i vapenregistret

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:113 i denna del och avslår motion 2005/06:Ju23 yrkande 4.

Reservation 3 (m)

6. Uppsiktsutlåning till barn under 15 år

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ju23 yrkande 3.

7. Anmälningsskyldighet för socialtjänsten

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ju20 yrkande 2.

8. Ljuddämpare på jaktvapen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju21 yrkande 3, 2005/06:Ju22 yrkande 4, 2005/06:Ju269 och 2005/06:Ju546.

Reservation 4 (m, fp, c)

9. Skärpning av vapenlagstiftningen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju304 yrkande 1, 2005/06:Ju385 yrkande 1, 2005/06:Ju387 yrkande 1 och 2005/06:Ju423 yrkande 1.

10. Straffskärpning för vapenbrott

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju22 yrkande 6, 2005/06:Ju274 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Ju305 yrkande 3 och 2005/06:Ju435 yrkande 3.

Reservation 5 (m)

11. Vapenbrott på allmän plats m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju305 yrkande 2, 2005/06:Ju435 yrkande 2 och 2005/06:Ju543 yrkande 7 i denna del.

Reservation 6 (m, fp, kd, c)

12. Förvaring av vapen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju225, 2005/06:Ju285 och 2005/06:Ju552.

Reservation 7 (m)

13. Tillfällig vapenamnesti

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju20 yrkande 1 och 2005/06:Ju22 yrkande 3.

Reservation 8 (m, fp, kd, c, mp)

14. FN:s vapenprotokoll

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju304 yrkande 2, 2005/06:Ju385 yrkande 3, 2005/06:Ju387 yrkande 2 och 2005/06:Ju423 yrkande 2.

Reservation 9 (m, fp, kd, c)

15. Åtgärder mot illegala vapen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju22 yrkande 5, 2005/06:Ju385 yrkande 2, 2005/06:Ju396, 2005/06:Ju400 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:U386 yrkande 28.

Reservation 10 (m, fp, kd, c)

Reservation 11 (v)

Reservation 12 (mp)

Stockholm den 20 april 2006

På justitieutskottets vägnar

Johan Pehrson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Pehrson (fp), Britta Lejon (s), Rolf Olsson (v), Margareta Persson (s), Lennart Nilsson (s), Helena Frisk (s), Elisebeht Markström (s), Jeppe Johnsson (m), Göran Norlander (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Joe Frans (s), Cecilia Magnusson (m), Kerstin Andersson (s), Leif Björnlod (mp), Hillevi Engström (m) och Olle Sandahl (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I november 2002 fick en utredare i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att utreda vissa frågor på den civila vapenlagstiftningens område (dnr Ju2002/8474/LED). Bakgrunden till uppdraget var bl.a. synpunkter som Rikspolisstyrelsen framfört i sina rapporter för åren 2000–2002 om tillämpningen av vapenlagstiftningen och andra förhållanden av betydelse på vapenområdet. Uppdraget redovisades i juni 2004 genom promemorian Förstärkt kontroll av vapen m.m. (Ds 2004:32), som innehåller förslag till ändringar i vapenlagen (1996:67). Förslagen syftar i första hand till att förhindra att skjutvapen hamnar på den illegala marknaden, men också till att motverka missbruk, olyckshändelser och brottslig verksamhet med hjälp av legala vapen. Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2004/5838/PO).

I december 2003 fick en utredare i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att utreda åtgärder för att förhindra spridning av illegala vapen m.m. (dnr Ju2003/10202/P). Uppdraget utvidgades därefter i februari 2004 (dnr Ju2004/1021/P). Uppdraget redovisades under 2004 bl.a. genom promemoriorna En ny möjlighet för polisen att söka efter vapen och andra farliga föremål i fordon (dnr Ju2004/5742/PO) och Transitregler rörande vapen gentemot Danmark, Finland och Norge (dnr Ju2004/5744/PO). Promemoriorna har remissbehandlats. Sammanställningar av remissvaren finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2004/5742/PO och Ju2004/5744/PO).

I propositionen behandlar regeringen de tre nämnda promemoriorna.

Lagrådet har i huvudsak godtagit förslagen men haft vissa lagtekniska och redaktionella synpunkter. Regeringen har i allt väsentligt följt Lagrådets synpunkter. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det i polislagen (1984:387) införs en bestämmelse som ger polisen viss rätt att i brottsförebyggande syfte söka efter vapen och andra farliga föremål i fordon.

I propositionen föreslås också att möjligheten enligt vapenlagen (1996:67) för enskilda att få skrota vapen tas bort och att vapen som skall skrotas alltid skall lämnas till en polismyndighet. Avsikten är att Statens kriminaltekniska laboratorium skall få ensamrätt att skrota vapnen.

Det föreslås vidare att reglerna för korttidsutlåning av vapen skärps på så sätt att det införs ett krav på att den som lånar vapen för självständigt handhavande skall ha ett särskilt tillstånd att låna skjutvapen. Därutöver föreslås vissa förtydliganden i reglerna om utlåning.

Propositionen innehåller också ett förslag om att en läkare skall vara skyldig att anmäla till polisen om en patient av medicinska skäl bedöms vara olämplig att inneha vapen. Vidare föreslås att polisen skall underrätta Försvarsmakten när myndigheten får kännedom om någon omständighet som kan medföra att en person som tillhör hemvärnets personal är olämplig att inneha vapen.

I propositionen föreslås vidare att vapeninnehavare med permanent innehavstillstånd för jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk meddelat av behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge skall ha rätt att utan särskilt tillstånd medföra dessa vapen med ammunition vid resa genom Sverige i anslutning till jakt eller tävling i något av de andra länderna. Det nuvarande kravet på införseltillstånd i dessa fall slopas alltså.

Propositionen innehåller också ett förslag om att sekretess inte längre skall gälla för uppgifter i vapenregister om namn och adress på vapenhandlare och andra näringsidkare som har rätt att ta emot vapen för översyn och reparation och för uppgifter om vilka vapen deras tillstånd avser.

Därutöver föreslås ett antal mindre förändringar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Utskottets överväganden

Ökad kontroll av vapen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar propositionen och avslår ett flertal motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen samt under den allmänna motionstiden år 2005 och som rör frågor som tas upp i propositionen.

Jämför reservationerna 1 (m), 2 (m), 3 (m) och 4 (m, fp, c).

Eftersökning av vapen i fordon

I propositionen föreslås en ändring i polislagen (1984:387) som ger polisen viss rätt att i brottsförebyggande syfte genomöka fordon för att ta om hand vapen och andra farliga föremål.

Bakgrunden till förslaget är bl.a. att kriminella i allt större utsträckning beväpnar sig, att vapen allt oftare används vid allvarlig brottslighet och att vapen många gånger förvaras i bilar i stället för att innehavaren bär vapnet på sig för att på så sätt minska risken för ett polisangripande. Den beskrivna utvecklingen med ett ökat innehav av illegala vapen är enligt regeringen djupt oroväckande, och det är givetvis synnerligen viktigt att denna utveckling kan stoppas och att polisen har möjlighet att förhindra att dessa vapen kommer till användning.

I motion Ju435 (kd) begär motionären att det skall införas en möjlighet för polisen att i brottsförebyggande syfte söka efter vapen och andra föremål i fordon i sådana situationer där det i dag är möjligt att kroppsvisitera någon enligt 19 § andra stycket 1 polislagen.

Utskottet delar regeringens bedömning om behovet av en möjlighet för polisen att i brottsförebyggande syfte genomöka bilar och tillstyrker propositionen i nu behandlad del. Motionsyrkandet i Ju435 får genom förslaget anses tillgodosett, och riksdagen bör avslå motionen i denna del.

Skrotning av vapen

Regeringen föreslår att det inte längre skall vara möjligt för enskilda att få ta emot vapen för skrotning. Den som vill få ett skjutvapen skrotat skall lämna in vapnet till valfri polismyndighet. Myndigheten skall vidarebefordra vapnet till Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL), som ges en ensamrätt att skrota vapen som har förverkats, inlösts av staten eller som har lämnats in till en polismyndighet för att skrotas. Syftet är att skapa ett effektivt och säkert system för skrotning av vapen och därigenom minska riskerna för att vapen som lämnas för skrotning hamnar i orätta händer.

Det har visat sig att polisen vid sina inspektioner och i samband med brottsutredningar har påträffat vapen som har anmälts som inlämnade till vapenhandlare för skrotning men som i stället sålts vidare.

I motionerna Ju21, Ju22 och Ju23 (samtliga m) yrkas avslag på propositionen såvitt avser förslaget att polismyndigheterna skall ha ensamrätt att ta emot vapen för skrotning. Motionärerna anser bl.a. att tillgängligheten för dem som vill skrota vapen försämras genom förslaget.

Utskottet anser att dagens system innehåller vissa brister. Ansvaret för skrotning av vapen är utspritt på ett förhållandevis stort antal olika personer och företag. Det finns anledning att anta att ett system där ansvaret åvilar en exklusiv och kompetent skrotningsansvarig skulle minska risken för slarv, misstag och rent missbruk i samband med skrotning av vapen. Då polismyndigheterna redan i dag har ansvaret för att ta emot och hantera ett stort antal skjutvapen som skall skrotas, torde det inte behövas några större förändringar av organisation eller utrustning för att ta emot även övriga vapen som skall skrotas. En sådan ordning innebär att det även i fortsättningen kommer att finnas ett stort antal inlämningsställen där vapen på ett säkert sätt kan tas emot, förvaras och skickas vidare till SKL. Utskottet tillstyrker propositionen i nu behandlad del och föreslår att riksdagen avslår motionerna Ju21, Ju22 och Ju23 i nu behandlade delar.

Utlåning av vapen

I propositionen anförs att det finns skäl att eftersträva en ordning som innebär att varje person som självständigt handhar vapen skall ha bedömts lämplig för det. Regeringen föreslår en skärpning av reglerna om utlåning av skjutvapen för självständigt handhavande genom införandet av ett krav på att låntagaren skall ha tillstånd att låna skjutvapen. I dag gäller att den som har rätt att inneha ett skjutvapen i princip får låna ut vapnet i högst två veckor för samma ändamål som tillståndet avser (3 kap. 1 § vapenlagen). Vapnet får dock inte lånas ut till någon som kan antas komma att missbruka det (2 §). Ansökan om tillstånd att låna vapen skall enligt regeringens förslag göras hos polisen. För att få tillstånd krävs att den enskilde är allmänt lämplig att handha vapen och att han eller hon uppfyller de kunskapskrav som ställs för att få använda vapen för det i ansökan angivna ändamålet. Ett sådant tillstånd får meddelas endast till den som behöver låna vapen för ett godtagbart ändamål och om det skäligen kan antas att han eller hon inte kommer att missbruka sådana vapen som ansökan avser. I propositionen föreslås också ett förtydligande av reglerna för utlåning så att det uttryckligen framgår att ett vapen endast får lånas ut vid enstaka tillfällen.

I motionerna Ju21, Ju22 och Ju23 (samtliga m) yrkas avslag på propositionen såvitt avser förslaget om utlåning av vapen. Motionärerna anser att den föreslagna ordningen leder till ökade administrativa uppgifter för polisen.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det finns skäl att eftersträva en ordning som innebär att varje person som självständigt handhar vapen skall ha bedömts lämplig för det. De ytterligare administrativa uppgifter som den föreslagna ordningen kan komma att innebära för polisen är enligt utskottet inte av sådan omfattning att förslaget inte bör genomföras. Utskottet tillstyrker propositionen i nu behandlad del och föreslår att riksdagen avslår motionerna Ju21, Ju22 och Ju23 i nu behandlade delar.

I motion Ju23 (m) begärs att s.k. uppsiktsutlåning skall vara möjlig också till ungdomar under 15 år. Motionärerna anser att även dessa ungdomar bör ges möjlighet till jaktträning under uppsikt av föräldrar eller annan erfaren vuxen.

Med utlåning under uppsikt avses situationer när långgivaren eller godkänd vapensammanslutning befinner sig i låntagarens omedelbara närhet och har direkt kontroll över användandet av vapnet. Enligt 3 kap. 3 § första stycket b vapenlagen får sådan uppsiktsutlåning endast ske till personer över 15 år.

I propositionen anför regeringen att den 15-årsgräns som i dag gäller för utlåning under upplåtarens uppsikt får anses väl avvägd med hänsyn till de krav på fysisk, psykisk och intellektuell mognad som måste ställas på den som skall hantera ett farligt vapen även om det sker under uppsikt.

Utskottet delar regeringens uppfattning att gällande regler är väl avvägda och föreslår att riksdagen avslår motion Ju23 i nu behandlad del.

Anmälningsskyldighet för läkare m.fl.

Om en person som vårdas för en psykisk störning bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen, skall den läkare som är ansvarig för den psykiatriska vården omedelbart anmäla detta förhållande till polismyndigheten i den ort där patienten är folkbokförd (6 kap. 6 § vapenlagen). Om det står klart för läkaren att patienten inte innehar tillstånd för skjutvapen behöver någon anmälan dock inte göras.

I propositionen föreslås att reglerna om läkares anmälningsskyldighet utvidgas till att avse varje patient som av medicinska skäl bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen. En sådan anmälan behöver dock inte göras om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd för skjutvapen. Enligt regeringen kan frågan om eventuell olämplighet att inneha vapen aktualiseras även vid andra medicinska diagnoser än psykiska störningar, t.ex. missbruk, demens, vissa neurologiska sjukdomar och grava synfel. Även i dessa fall kan det finnas starkt ökad risk för att det inträffar olyckor på grund av oskicklig vapenhantering eller för att vapen kommer i orätta händer och till och med till brottslig användning.

Utskottet delar regeringens uppfattning att reglerna om läkares anmälningsskyldighet bör utvidgas till att avse varje patient som av medicinska skäl bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del.

I motion Ju20 (c) yrkas att anmälningsskyldigheten om att en person bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen skall utvidgas till att även omfatta socialtjänsten.

Regeringen anför i propositionen att socialtjänsten inte bör åläggas någon anmälningsskyldighet av det nu aktuella slaget. Socialtjänsten ställer inte några medicinska diagnoser, och kopplingen mellan en persons behov av olika slags stöd och vederbörandes eventuella olämplighet som vapeninnehavare torde ofta inte vara så klar att socialtjänsten kan bedöma om personen är olämplig som vapeninnehavare. Att ålägga socialtjänsten en anmälningsskyldighet motsvarande läkarnas framstår enligt regeringen därför inte som motiverat.

Utskottet gör i denna del inte någon annan bedömning än regeringen, och utskottet avstyrker bifall till motion Ju20 i nu behandlad del.

Sekretess för uppgifter i vapenregister

Polisen skall föra lokala och centrala vapenregister över vapen, vapeninnehavare och vapenhandlare (2 kap. 17 och 18 §§ vapenlagen). Vapenregistren skall ha som ändamål dels att ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, upptäcka och utreda brott med anknytning till skjutvapen, dels att underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt vapenlagen (2 kap. 20 §). Vapenhandlarregistret skall innehålla uppgifter om personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt vapenlagen att bedriva handel med skjutvapen för översyn, reparation eller skrotning (2 kap. 18 § vapenlagen).

Av 5 kap. 5 § första stycket sekretesslagen (1980:100) följer att sekretess gäller hos polismyndigheterna i verksamhet som avser förande av eller uttag ur vapenregister, för uppgift som har tillförts registret, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning. Under samma förutsättning gäller sekretess även hos Rikspolisstyrelsen för uppgift som hänför sig till vapenregister (andra stycket 1). Syftet med att registren är sekretessbelagda är bl.a. att motverka att vapen kommer till brottslig användning (prop. 1986/87:3 s. 21).

I den nu aktuella propositionen föreslås att sekretessen enligt 5 kap. 5 § sekretesslagen inte skall gälla för uppgifter i vapenregister om namn och adress på den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation. Sekretess skall inte heller gälla för uppgift om vilka typer av vapen ett sådant tillstånd omfattar.

I motion Ju23 (m) yrkas avslag på propositionen såvitt avser förslaget om att begränsa sekretessen för vapenregister.

Rikspolisstyrelsen (RPS) har enligt propositionen påpekat vissa olägenheter med sekretessen för vapenhandlare. Den som står i begrepp att göra affärer med en vapenhandlare kan behöva försäkra sig om att den personen faktiskt har rätt att bedriva affärer med skjutvapen. Enligt RPS tolkar polismyndigheterna dock sekretessbestämmelserna så att uppgifter i vapen-

handlarregistret inte kan lämnas ut till den som vill kontrollera om en vapenhandlare har giltigt tillstånd. Enligt regeringens mening kan det ifrågasättas om sekretessen för uppgifter om vem som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot sådana vapen för översyn eller reparation verkligen motverkar att vapen kommer till brottslig användning. Det får i och för sig antas att regeln i någon mån kan minska risken för vapenstölder. Mot detta måste emellertid vägas att sekretessen begränsar möjligheterna för den som t.ex. står i begrepp att handla med en person som påstår sig ha ett giltigt tillstånd för handel med en viss typ av vapen att kontrollera dessa uppgifter. Detta innebär i sig en ökad risk såväl för olagliga vapenaffärer som för häleri och för att vapen kommer till brottslig användning. Därtill kommer att uppgifter om vilka som lagligen och yrkesmässigt handlar med eller reparerar vapen ofta är kända. Inskränkningar i allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar kan enligt regeringen godtas endast undantagsvis och endast om intresset av sekretess är så starkt att det klart väger tyngre än intresset av offentlighet (prop. 1986/87:3 s. 20). Det kan enligt regeringen ifrågasättas om sekretessen för uppgifter om vem som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot sådana vapen för översyn eller reparation över huvud taget har någon större effekt när det gäller att motverka att vapen kommer till brottslig användning.

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att inskränkningar i allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar kan godtas endast undantagsvis och endast om intresset av sekretess är så starkt att det klart väger tyngre än intresset av offentlighet. Som anförs i propositionen kan det ifrågasättas om sekretessen för uppgifter om vem som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot sådana vapen för översyn eller reparation har någon större effekt när det gäller att motverka att vapen kommer till brottslig användning. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och föreslår att riksdagen avslår motion Ju23 i nu behandlad del.

Ljuddämpare vid jakt

I motionerna Ju21, Ju22, Ju269 (samtliga m) och Ju546 (s) begärs att ljuddämpare som reducerar ljudstyrkan från ett jaktvapen i klass 1 skall betraktas som vapentillbehör och därmed undantas från tillståndskravet.

Det krävs enligt vapenlagen tillstånd för innehav och användande av ljuddämpare till vapen (1 kap. 3 § f).

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat motionsyrkanden motsvarande det nu aktuella, senast i juni 2005 (bet. 2004/05:JuU19 s. 26 f.). Utskottet ville då inte föregripa det arbete som pågick inom Justitiedepartementet och avstyrkte motionsyrkandet.

I propositionen anförs att skälet för tillståndsplikt för ljuddämpare för skjutvapen är bl.a. att motverka olaglig jakt. Med anledning av en skrivelse från Svenska Jägareförbundet, i vilken föreslås ökade möjligheter att använda ljuddämpare för jakt och övningskytte i syfte att förebygga hör-

selskador, har SKL utfört provskjutningar med jaktvapen försedda med ljuddämpare. Rikspolisstyrelsen har efter samråd med SKL anfört att man godtar en uppmjukning av tillståndsgivningen i fråga om ljuddämpare till vissa skjutvapen som innehas för jaktändamål. Den restriktiva hållningen till ljuddämpare bygger främst på rädslan för tjuvjakt, risken för personskador och risken för att ljuddämpare skall komma till kriminell användning. Regeringen anser att det emellertid framkommit en delvis ny bild av dessa risker. Med hänsyn till detta finns det skäl att överväga en mindre restriktiv hållning till ljuddämpare för jaktvapen. En sådan förändring bör enligt regeringen lämpligast genomföras genom föreskrifter.

Utskottet anser att de nu aktuella motionsyrkandena genom vad som anförs i propositionen får anses i huvudsak tillgodosedda och avstyrker motionerna Ju21, Ju22, Ju269 och Ju546 i nu behandlade delar.

Övriga förslag i propositionen, m.m.

Propositionen innehåller ett flertal ytterligare lagförslag, bl.a. att polisen skall underrätta Försvarmakten när myndigheten får kännedom om någon omständighet som kan medföra att en person som tillhör hemvärnets personal är olämplig att inneha vapen samt att kravet på införseltillstånd slopas för vapeninnehavare med permanent innehavstillstånd för jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk meddelat av behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge vid resa genom Sverige i anslutning till jakt eller tävling i något av de andra länderna. Utskottet, som finner lagförslagen ändamålsenliga och lämpligt utformade, tillstyrker propositionen i de delar som inte berörts ovan.

I motionerna Ju304 (m), Ju385 (v), Ju387 (kd) och Ju423 (s) begärs att de skärpningar av vapenlagstiftningen som lades fram i departementspromemorian Förstärkt kontroll av vapen m.m. (Ds 2004:32) skall genomföras.

Utskottet konstaterar att den aktuella departementspromemorian ligger till grund för den nu behandlade propositionen. De aktuella motionsyrkandena får därmed anses tillgodosedda, och riksdagen bör avslå motionerna Ju304, Ju385, Ju387 och Ju423 i nu behandlade delar.

Övriga vapenfrågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår ett flertal motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen samt under den allmänna motionstiden år 2005 och som rör frågor om vapenbrott, förvaring av vapen, allmän vapenamnesti, ratificering av FN:s s.k. vapenprotokoll och åtgärder mot illegala vapen, m.m.

Jämför reservationerna 5 (m), 6 (m, fp, kd, c), 7 (m), 8 (m, fp, kd, c, mp), 9 (m, fp, kd, c), 10 (m, fp, kd, c), 11 (v) och 12 (mp) samt särskilt yttrande (v).

Vapenbrott och förvaring av vapen

I motionerna Ju22 (m) samt Ju274, Ju305 och Ju435 (samtliga kd) begärs straffskärpning för vapenbrott, och i Ju274 föreslås även en redovisning av vidtagna åtgärder i denna fråga. I motionerna Ju305 och Ju435 (båda kd) yrkas att den som innehar ett illegalt skjutvapen skall dömas för grovt vapenbrott och i Ju543 (fp) framförs krav på att innehav av skjutvapen på allmän plats skall bedömas som grovt vapenbrott.

I motionerna Ju225 (m) och Ju552 (s) förordas en översyn av bestämmelserna om förvaring av vapen, och i motion Ju285 (fp) begärs att det blir straffbart att bryta mot bestämmelserna om förvaring av vapen.

Av 2 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) framgår att tillstånd krävs för att bl.a. inneha och föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige. En enskild får meddelas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om han kan visa att han har behov av vapnet för ett godtagbart ändamål (2 kap. 4 §). Frågor om tillstånd enligt vapenlagen prövas av polismyndigheten i respektive län (2 kap. 2 §). När skjutvapen inte används skall de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme (5 kap. 2 §). Med stöd av 9 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) meddelar Rikspolisstyrelsen närmare föreskrifter om hur skjutvapen och ammunition skall förvaras för att uppfylla bestämmelserna i 5 kap. 2 § vapenlagen (se RPSFS 2002:9, FAP 551-3, RPSFS 2002:5, FAP 556-1 och RPSFS 2005:4, FAP 556-2).

Av 9 kap. 1 § vapenlagen följer att den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst ett år eller, om brottet är grovt, till fängelse lägst sex månader och högst fyra år. Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Den som endast förvarar ett skjutvapen felaktigt gör sig inte skyldig till något brott. Förvaring i strid med förvaringsbestämmelserna kan emellertid leda till att ett tillstånd att inneha vapen återkallas (6 kap. 1 §).

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare prövat motionsyrkanden liknande de nu aktuella, senast våren 2005 (bet. 2004/05:JuU19 s. 26 f.). Utskottet hänvisade då till tidigare uttalanden om att det är synnerligen angeläget att minska tillgången på illegala vapen och att det krävs en ständig beredskap att vidta åtgärder på olika plan. De eventuella olägenheter dessa kunde medföra fick i flertalet fall accepteras med hänsyn till vikten av att minska riskerna för allvarliga våldsbrott. Utskottet ansåg dock att den nuvarande straffskalan för vapenbrott är väl avvägd.

Utskottet har inte ändrat uppfattning sedan den föregående behandlingen av dessa frågor. Riksdagen bör avslå motionerna Ju22, Ju274, Ju305, Ju435 och Ju543 i nu behandlade delar.

Vad gäller frågan om en straffsanktionerad bestämmelse om privatpersoners skyldighet att förvara vapen på ett säkert sätt hänvisade utskottet i samma betänkande till tidigare uttalanden, under riksmötet 1999/2000, om att något behov av kriminalisering inte förelåg (bet. 1999/2000:Ju9 s. 16 f.). Utskottet redovisade då att 1995 års vapenutredning föreslagit att straffansvar skulle införas för överträdelse av de allmänna förvaringsbestämmelserna (SOU 1998:44 s. 248 f.). Regeringen ansåg i den i ärendet aktuella propositionen (prop. 1999/2000:27 s. 53 f.) att någon straffbestämmelse inte borde införas. Till stöd för denna uppfattning anförde regeringen att kriminalisering som metod för att söka hindra överträdelse av olika normer i samhället bör användas med försiktighet. Innan man beslutar att kriminalisera ett visst handlande bör man undersöka om det finns andra medel för att motverka detsamma. Enligt regeringen torde vetskapen om att tillståndsmyndigheten kan kontrollera att förvaringsbestämmelserna följs, och därmed vetskapen om risken för att tillståndet återkallas om förvaringen visar sig vara bristfällig, leda till att förvaringsbestämmelserna efterlevs i högre utsträckning än vad som tidigare varit fallet. Mot den bakgrunden framstod en kriminalisering av förvaringsbestämmelserna som mindre angelägen. Att inte införa någon straffbestämmelse innebar också att det integritetsintrång som en kontroll kan medföra begränsas. Kontrollen skulle således inte syfta till att uppdaga brottsliga gärningar, utan får i stället mer karaktären av en åtgärd för tillsyn av tillståndspliktig verksamhet. Ett ytterligare skäl mot att kriminalisera överträdelser i förvaringsbestämmelserna var enligt regeringen att en kriminalisering kan leda till att benägenheten att anmäla vapenstöld minskar. I frågan om brister i förvaringen av vapen bör straffsanktioneras eller inte delade utskottet regeringens bedömning (bet. 1999/2000:JuU9 s. 17).

Utskottet var när motsvarande motionsyrkanden om förvaring senast behandlades alltjämt av uppfattningen att något behov av kriminalisering inte förelåg samt konstaterade att Rikspolisstyrelsen nyligen utfärdat nya föreskrifter om hur skjutvapen och ammunition skall förvaras. Utskottet noterade också att det pågick ett kontinuerligt arbete runt dessa frågor.

Något uttalande från riksdagen när det gäller förvaringsbestämmelserna i övrigt var därför inte påkallat, och utskottet avstyrkte då aktuella motioner (bet. 2004/05:JuU19 s. 26 f.).

Utskottet har inte ändrat uppfattning sedan den föregående behandlingen av dessa frågor. Riksdagen bör avslå motionerna Ju225, Ju285 och Ju552 i nu behandlade delar.

Tillfällig vapenamnesti

I motionsyrkandena Ju20 (c) och Ju22 (m) begär motionärerna att en tillfällig vapenamnesti ånyo införs för att minska tillgången på illegala vapen.

Om någon frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till en polismyndighet, får åtal mot denne för olovligt innehav av vapnet eller ammunitionen väckas endast om det är motiverat från allmän synpunkt (9 kap. 7 § vapenlagen).

En vapenamnesti genomfördes i Sverige år 1993. En särskild lag föreskrev att den som innehade ett skjutvapen eller ammunition utan att vara berättigad till det inte skulle dömas till ansvar för brott enligt den dåvarande vapenlagen, om han frivilligt lämnade skjutvapen eller ammunition till polismyndigheten under tiden juli–september 1993 (prop. 1992/93:141, bet. 1992/93:JuU16, rskr. 1992/93:220). Erfarenheterna från 1993 års vapenamnesti beskrivs närmare i slutbetänkandet från 1995 års vapenutredning (SOU 1998:44 s. 253 f.). Under amnestin lämnades drygt 17 000 skjutvapen och 15 ton ammunition in till polismyndigheterna. Endast 5 % av vapnen var tidigare anmälda stulna eller förkomna. Mycket tydde enligt utredningen på att de vapen som fanns i kriminella kretsar inte nämnvärt påverkades av inlämningsförfarandet. I utredningen föreslogs dessutom en vapenamnesti som inte – som tidigare – skulle vara begränsad i tiden utan gälla tills vidare. Regeringen tog i propositionen En skärpt vapenlagstiftning ställning till förslaget om vapenamnesti, men ansåg dock inte att utredningens förslag i denna del skulle genomföras utan föreslog den ovan nämnda särskilda åtalsregeln (jfr nuvarande 9 kap. 7 § vapenlagen). Regeringen kunde emellertid tänka sig att vid ett senare tillfälle återkomma till frågan om en i tiden begränsad vapenamnesti (prop. 1999/2000:27 s. 71 f.).

Regeringen har gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att årligen under perioden 2004–2006 lämna rapporter om tillämpningen av vapenlagstiftningen och andra förhållanden av betydelse på vapenområdet. En motsvarande rapportering har gjorts även åren 2001–2003. Styrelsen har i sina avlämnade rapporter inte pekat på att något behov av vapenamnesti skulle finnas för närvarande.

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat frågan om en tillfällig vapenamnesti, senast i juni 2005 (bet. 2004/05:JuU19 s. 26 f.). Utskottet konstaterade då att den särskilda åtalsregeln i vapenlagen redan ger allmänheten visst utrymme att lämna in vapen för vilka tillstånd saknas. Något behov av vapenamnesti hade inte heller ansetts föreligga från Rikspolisstyrelsens sida. Utskottet var mot denna bakgrund inte berett att förorda

införandet av en tillfällig vapenamnesti. Riksdagen biföll emellertid en reservation som innebar ett tillkännagivande om att det fick ankomma på regeringen att återkomma med förslag om en tidsbegränsad vapenamnesti (res. 21, rskr. 308).

Utskottet har inhämtat att frågan om en tidsbegränsad vapenamnesti bereds inom Justitiedepartementet.

Utskottet utgår från att regeringen snarast återkommer till riksdagen med ett förslag om en tidsbegränsad vapenamnesti. Något ytterligare initiativ från riksdagens sida i denna fråga behövs enligt utskottet inte. Riksdagen bör avslå motionerna Ju20 och Ju22 i nu behandlade delar.

FN:s vapenprotokoll

I motionerna Ju304 (m), Ju385 (v), Ju387 (kd) och Ju423 (s) begär motionärerna att Sverige skall ratificera Förenta nationernas vapenprotokoll från år 2001.

FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och två tilläggsprotokoll, ett om människohandel och ett om människosmuggling, antogs av generalförsamlingen i november 2000. Ett tredje tilläggsprotokoll till konventionen, det s.k. vapenprotokollet, antogs av generalförsamlingen i maj 2001 genom resolution 55/255.

Riksdagen godkände hösten 2003 FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (prop. 2002/03:146, bet. JuU6, rskr. 23). Vidare har riksdagen antagit förslag från regeringen om att godkänna dels tilläggsprotokollet om människohandel (prop. 2003/04:111, bet. JuU20, rskr. 232), dels tilläggsprotokollet mot människosmuggling (prop. 2004/05:138, bet. SfU16, rskr. 248).

Frågan om vilka författningsändringar och andra åtgärder som bedöms nödvändiga för att Sverige skall uppfylla vapenprotokollets bestämmelser har utretts inom Justitiedepartementet (Ju2003/10202/P). I en promemoria från departementet anföras sammanfattningsvis följande. En jämförelse mellan protokollet och den svenska vapenlagstiftningen ger vid handen att svensk rätt i stora delar uppfyller protokollets krav. Det är egentligen bara i en större fråga svensk rätt saknar regler, och den gäller märkning av skjutvapen. För att leva upp till protokollet i den delen behövs regler om märkning av skjutvapen bl.a. vid tillverkning och import. Vidare behövs bestämmelser om bevarande av uppgifter om märkning samt regler rörande kriminalisering av åtgärder hänförliga till reglerna om märkning. Eftersom vapenprotokollet är ett s.k. blandat avtal kräver emellertid ett genomförande av protokollet åtgärder inte bara på nationell nivå utan också på EU-nivå. EU har undertecknat vapenprotokollet och tillkännagett att unionen har för avsikt att ratificera detsamma. Flera bestämmelser i protokollet, bl.a. de om märkning, faller under gemenskapsrätten. Det sagda innebär att Sverige som medlem i EU inte på egen hand kan genomföra protokollet i svensk rätt. Ett genomförande måste ske i nära samarbete med EU. Det första steget för svenskt vidkommande bör bli att avvakta att de bestäm-

melser i vapenprotokollet som faller under gemenskapsrätten inarbetas i EG-rätten i form av ändringar i EG:s vapendirektiv. Först därefter blir det aktuellt med ändringar i svenska författningar.

Utskottet har från Justitiedepartementet inhämtat att man avvaktar det arbete som pågår inom EU på detta område.

Utskottet anser att det arbete som pågår inte bör föregripas och föreslår att riksdagen avslår motionerna Ju304, Ju385, Ju387 och Ju423.

Ytterligare åtgärder mot illegala vapen, m.m.

I ett flertal motioner begärs ytterligare åtgärder för att förbättra hanteringen av vapen och minska antalet illegala vapen i Sverige.

I motion Ju22 (m) begärs ökade satsningar på tull och polis för att åstadkomma en mer effektiv vapenkontroll. I motion Ju400 (m) begär motionären en översyn av vapenlagstiftningen samt att ett s.k. vapenråd, med företrädare för civila brukare och andra aktörer, inrättas.

I motion Ju385 (v) efterfrågas rättsekonomiska medel, t.ex. avgifter eller punktskatter, för att åstadkomma en ansvarsfull hantering av s.k. små och lätta vapen. I motion Ju396 (s) begär motionären att ett åtgärdsprogram mot illegala vapen initieras, och i motion U386 (mp, –) begärs att regeringen initierar aktiviteter i Sverige för en ansvarsfullare hantering av lätta vapen.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är synnerligen angeläget att minska tillgången på illegala vapen och att det krävs en ständig beredskap att vidta åtgärder på olika plan. Det internationella samarbetet är därvid självfallet viktigt. Utskottet konstaterar att, som framgått ovan, en omfattande översyn av vapenlagstiftningen nyligen har genomförts och ett flertal lagändringar föreslagits i syfte bl.a. att öka kontrollen av vapen. Rikspolisstyrelsen lämnar varje år rapporter till regeringen om tillämpningen av vapenlagstiftningen och andra förhållanden av betydelse på vapenområdet. Utskottet utgår ifrån att regeringen noga följer utvecklingen på området och vid behov vidtar ytterligare åtgärder för att minska förekomsten av illegala vapen. Det finns enligt utskottet inte någon anledning för riksdagen att nu ta initiativ till ytterligare sådana åtgärder. Riksdagen bör avslå motionerna Ju22, Ju385, Ju396, Ju400 och U386 i nu behandlade delar.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skrotning av vapen, punkt 2 (m)

av Jeppe Johnsson (m), Cecilia Magnusson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skrotning av vapen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju21 yrkande 1, 2005/06:Ju22 yrkande 1 och 2005/06:Ju23 yrkande 1 och avslår proposition 2005/06:113 i denna del.

Ställningstagande

På flera orter läggs polisstationer ned och öppettiderna för de stationer som finns är begränsade. Genom att frånta vapenhandlare och vapenreparatörer möjligheten att skrota vapen minskar tillgängligheten för dem som vill göra sig av med vapen på ett säkert och lagligt sätt betydligt. Det kan också med fog ifrågasättas om polisen skall belastas med ytterligare administrativa uppgifter. De poliser som trots allt finns på utsatta orter torde ha andra uppgifter att prioritera än att i första hand ta emot vapen för skrotning. Vi anser mot denna bakgrund att vapenhandlares rätt att ta emot vapen för skrotning bör kvarstå. Finns behov av en ökad kontroll finns andra alternativ än att frånta vapenhandlarna denna rätt. Ett sådant alternativ är formell licensiering av vapenhandel och reparation för att vapen skall få tas om hand för destruktion. Ett annat är att Rikspolisstyrelsen skärper sin kontrollverksamhet avseende tillstånden för vapenhandel samt vapenhandlarnas destruktionsverksamhet. Regeringens förslag att polismyndigheterna skall ha ensamrätt att ta emot vapen för skrotning bör mot denna bakgrund avslås av riksdagen.

2. Tillstånd för att få låna vapen, punkt 3 (m)

av Jeppe Johnsson (m), Cecilia Magnusson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om tillstånd för att få låna vapen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju21 yrkande 2, 2005/06:Ju22 yrkande 2 och 2005/06:Ju23 yrkande 2 och avslår proposition 2005/06:113 i denna del.

Ställningstagande

Enligt dagens regler skall den som lånar ett vapen ha tillstånd för att använda detsamma. Vapen får inte lånas ut till den som kan antas komma att missbruka det. Vi kan instämma i att det finns vissa risker vid utlåning av vapen, men vi ställer oss dock tveksamma till förslaget om lämplighetsprövning vid utlåning. Den föreslagna ordningen kommer att leda till en ökad administrativ börda för polisen. Polisen har redan i dag en rad administrativa göromål som upptar tid från det rent polisiära arbetet att förebygga och utreda brott. Vi kan inte ställa oss bakom förslag som innebär ytterligare administrativa uppgifter för polisen. Propositionen bör avslås i denna del.

3. Sekretess för uppgifter i vapenregistret, punkt 5 (m)

av Jeppe Johnsson (m), Cecilia Magnusson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sekretess för uppgifter i vapenregistret. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ju23 yrkande 4 och avslår proposition 2005/06:113 i denna del.

Ställningstagande

I samband med införandet år 1987 av sekretessbestämmelsen ansåg departementschefen att det var motiverat att införa ett sekretesskydd för uppgifter i polisens vapenregister i syfte att motverka att vapen kommer till brottslig användning. Slutsatsen i promemorian Förstärkt kontroll av vapen m.m. (Ds 2004:32) är att det inte finns tillräckliga skäl för att slopa sekretessen och att sekretessnivån med hänsyn till skaderisken är väl avvägd.

Trots detta föreslår regeringen att sekretessen inte skall gälla längre. Enligt vår mening öppnar detta för att väsentlig information om ett mycket stöldbärligt objekt kan komma att finnas tillgänglig för personer som kan missbruka denna i brottsligt syfte. Riksdagen bör därför avslå propositionen i denna del.

4. Ljuddämpare på jaktvapen, punkt 8 (m, fp, c)

av Johan Pehrson (fp), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ljuddämpare på jaktvapen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju21 yrkande 3, 2005/06:Ju22 yrkande 4, 2005/06:Ju269 och 2005/06:Ju546.

Ställningstagande

Vapenlagens regler bör ändras på så sätt att ljuddämpare till jaktvapen i klass 1, som reducerar ljudstyrkan, skall betraktas som vapentillbehör och därmed undantas från tillståndsplikten. Även om ljuddämpare används till jaktvapen klass 1 kommer ett avlossat skott att höras på mycket långt håll, men det farliga ljud som skadar hörseln tas bort. En annan fördel med ljuddämpare är att rekylen minskar. Godkända ljuddämpare till jaktvapen i klass 1 skall vara utformade så att de inte kan användas till andra vapen. Någon ökad kriminell användning av dessa ljuddämpare kan därför inte förväntas. Dessutom innebär ett ökat användande av ljuddämpare att bullerstörningarna från skjutbanor som ligger i relativt nära anslutning till bebyggelse minskar.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser vad vi här anfört.

5. Straffskärpning för vapenbrott, punkt 10 (m)

av Jeppe Johnsson (m), Cecilia Magnusson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om straffskärpning för vapenbrott. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju22 yrkande 6, 2005/06:Ju274 yrkande 1, 2005/06:Ju305 yrkande 3 och 2005/06:Ju435 yrkande 3 och bifaller delvis motion 2005/06:Ju274 yrkande 2.

Ställningstagande

Det krävs ett flertal åtgärder för att minska möjligheterna för kriminella personer att få tillgång till illegala vapen. En sådan åtgärd är att skärpa straffet för vapenbrott. I sammanhanget kan nämnas att en allmän påföljdsreform som innebär att straffskalorna skall utnyttjas i sin helhet skulle innebära en straffskärpning även vad gäller vapenbrott.

Det får ankomma på regeringen att låta utreda dessa frågor och återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser vad vi här anfört.

6. Vapenbrott på allmän plats m.m., punkt 11 (m, fp, kd, c)

av Johan Pehrson (fp), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m), Hillevi Engström (m) och Olle Sandahl (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vapenbrott på allmän plats m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju305 yrkande 2, 2005/06:Ju435 yrkande 2 och 2005/06:Ju543 yrkande 7 i denna del.

Ställningstagande

Det krävs ett flertal åtgärder för att minska möjligheterna för kriminella personer att få tillgång till illegala vapen. En fråga som därvid bör övervägas är om vapenbrott på allmän plats skall bedömas som grovt vapenbrott.

Det får ankomma på regeringen att låta utreda denna fråga och återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser vad vi här anfört.

7. Förvaring av vapen, punkt 12 (m)

av Jeppe Johnsson (m), Cecilia Magnusson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förvaring av vapen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ju225 och bifaller delvis motionerna 2005/06:Ju285 och 2005/06:Ju552.

Ställningstagande

De bestämmelser med nya krav för vapenförvaring som infördes för några år sedan, liksom tillämpningen av dessa, har inneburit en skärpning jämfört med vad som gällde tidigare, vilket haft negativa konsekvenser för enskilda och ideella föreningar. Det finns också uppgifter som tyder på att vissa polismyndigheter under de senaste åren har mildrat kraven på vapenförvaring i samband med utfärdandet av vapenlicenser. Det är mot denna bakgrund angeläget med en bred översyn av bestämmelserna.

Det får ankomma på regeringen att göra en översyn av bestämmelserna om förvaring av vapen i enlighet med vad vi här anfört.

8. Tillfällig vapenamnesti, punkt 13 (m, fp, kd, c, mp)

av Johan Pehrson (fp), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m), Leif Björnlod (mp), Hillevi Engström (m) och Olle Sandahl (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om tillfällig vapenamnesti. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju20 yrkande 1 och 2005/06:Ju22 yrkande 3.

Ställningstagande

En mängd åtgärder krävs för att minska antalet illegala vapen i Sverige. En av flera möjliga åtgärder är att införa en tidsbegränsad vapenamnesti. En sådan prövades under månaderna juli–september år 1993. Under den perioden lämnades ett stort antal vapen och en stor mängd ammunition in till polisen. Det är nu dags att ånyo införa en tidsbegränsad vapenamnesti. Detta har också riksdagen tillkännagivit för regeringen. Vi finner det anmärkningsvärt att regeringen ännu inte har vidtagit några åtgärder med anledning av tillkännagivandet.

Det får ankomma på regeringen att snarast återkomma till riksdagen med ett förslag som tillgodoser vad vi här anfört.

9. FN:s vapenprotokoll, punkt 14 (m, fp, kd, c)

av Johan Pehrson (fp), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m), Hillevi Engström (m) och Olle Sandahl (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om FN:s vapenprotokoll. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ju304 yrkande 2 och 2005/06:Ju387 yrkande 2 och bifaller delvis motionerna 2005/06:Ju385 yrkande 3 och 2005/06:Ju423 yrkande 2.

Ställningstagande

Det är otillfredsställande att Sverige, tre och ett halvt år efter att Sverige skrivit under vapenprotokollet, ännu inte har ratificerat det. Skälet härtill synes vara att EU-lagstiftning på området väntas. Det måste emellertid antas att FN:s vapenprotokoll är förenlig med kommande EU-lagstiftning – och vice versa. Ett flertal medlemsstater har också ratificerat protokollet. Mot denna bakgrund ter sig en ratificering av FN:s eldvapenprotokoll som följdriktig och önskvärd.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi här har anfört.

10. Åtgärder mot illegala vapen, punkt 15 (m, fp, kd, c)

av Johan Pehrson (fp), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m), Hillevi Engström (m) och Olle Sandahl (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om åtgärder mot illegala vapen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ju22 yrkande 5 och avslår motionerna 2005/06:Ju385 yrkande 2, 2005/06:Ju396, 2005/06:Ju400 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:U386 yrkande 28.

Ställningstagande

Det är troligt att många av de illegala vapen som finns i Sverige har smugglats in i landet. Det är viktigt att polisen och tullen ges tillräckliga resurser att bemöta vapensmuggling och vapenbrott samt att det sker ett ökat poli-

siärt samarbete över gränserna för att komma åt vapensmugglingen. Vi har tidigare, i andra sammanhang, föreslagit satsningar på såväl polisen som tullen, vilket skulle vara ett steg på vägen att åstadkomma en mer effektiv vapenkontroll. Det är viktigt att båda dessa aktörer i framtiden ges tillräckliga resurser för att så skall kunna ske samt att samarbetet med andra länder utökas och intensifieras.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som leder till en mer effektiv vapenkontroll i enlighet med vad vi här anfört.

11. Åtgärder mot illegala vapen, punkt 15 (v)

av Rolf Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om åtgärder mot illegala vapen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ju385 yrkande 2 och avslår motionerna 2005/06:Ju22 yrkande 5, 2005/06:Ju396, 2005/06:Ju400 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:U386 yrkande 28.

Ställningstagande

En fråga som inte uppmärksammats i samband med översynen av vapenlagstiftningen är användningen av rättsekonomiska instrument, som avgifter, punktskatter, försäkringar med olika ansvarsgrader m.m. för att främja en ansvarsfull hantering av vapen i alla led. Man har inte genomfört en kostnadskalkyl på vad den olagliga hanteringen av lätta vapen innebär för samhället. Det är en huvudprincip att utövare eller bedrivare av aktiviteter eller verksamheter som medför eller kan medföra skador för samhället, också får bära kostnaderna av denna verksamhet, detta i avsikt att undvika att kostnader överlastas på samhället. Det är viktigt att en kostnadsanalys gällande aktiviteter med vapen kommer till stånd. Frågan bör utredas såsom ett led i främjandet av en ansvarsfull hantering av vapen.

Det får ankomma på regeringen att låta utreda frågan och återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser vad jag här anfört.

12. Åtgärder mot illegala vapen, punkt 15 (mp)

av Leif Björn lod (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om illegala vapen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:U386 yrkande 28 och avslår motionerna 2005/06:Ju22 yrkande 5, 2005/06:Ju385 yrkande 2, 2005/06:Ju396 och 2005/06:Ju400 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

I Sverige finns ett stort antal registrerade lätta vapen. Hur många illegala vapen som finns är av logiska skäl oklart. Den stora mängd vapen som finns i orätta händer innebär ökade risker för att vapen används i samband med våldsbrott. Förövarna är alltför ofta unga män med svag samhällsförankring, som eventuellt tror att filmens våld går att tillämpa i det verkliga livet med samma statusökning och personliga makt som på filmduken, eller män som slår och förföljer sina kvinnor i syfte att kontrollera och förtrycka dem. Det är utifrån ovanstående mycket tydligt att det måste analyseras hur de inre och yttre mekanismerna runt väpnat våld ser ut, hur de utlöses och vilken verkan de får för individen och för samhället samt ta konsekvenserna av denna analys. Det är viktigt att det initieras aktiviteter i Sverige för ansvarsfullare hantering av vapen i alla led, på myndighetsnivå såväl som hos allmänheten.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser vad jag här anför.

Särskilda yttranden

FN:s vapenprotokoll, punkt 14 (v)

Rolf Olsson (v) anför:

Det är otillfredsställande att Sverige ännu inte ratificerat FN:s vapenprotokoll. Skälet är att regeringen inväntar att de bestämmelser som faller under gemenskapsrätten inarbetas i EG-rätten i form av ändringar i EG:s vapendirektiv. Jag utgår från att regeringen verkar för att sådana ändringar skall kunna antas inom det närmaste, och har därför valt att inte reservera mig till förmån för motion Ju385 i här behandlad del.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:113 Ökad kontroll av vapen:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
2. lag om ändring i polislagen (1984:387),
3. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Följdmotioner

2005/06:Ju20 av Jörgen Johansson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en period av s.k. allmän vapenamnesti.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ålägga socialtjänsten anmälningsskyldighet av personer som på grund av extraordinära händelser anses olämpliga att inneha vapen.

2005/06:Ju21 av Jan-Evert Rådström och Ulla Löfgren (båda m):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att polismyndigheterna skall ha ensamrätt att ta emot vapen för skrotning.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om lämplighetsprövning vid utlåning av vapen.
3. Riksdagen beslutar att ljuddämpare som reducerar den farliga knallen på klass 1-vapen skall betraktas som vapentillbehör och undantas från licenstvång i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Ju22 av Beatrice Ask m.fl. (m):

1. Riksdagen avslår förslaget att polismyndigheterna skall ha ensamrätt att ta emot vapen för skrotning.
2. Riksdagen avslår förslaget om lämplighetsprövning vid utlåning av vapen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en allmän vapenamnesti.
4. Riksdagen beslutar att ljuddämpare som reducerar den farliga knallen på klass 1-vapen skall betraktas som vapentillbehör och undantas från licenstvång i enlighet med vad som anförs i motionen.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ökade satsningar på tull- och polisorganisationen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av insatser mot illegala vapen.

2005/06:Ju23 av Patrik Norinder och Ulf Sjösten (båda m):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring i vapenlagen om skrotning av vapen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring i vapenlagen vad gäller skärpta regler för utlåning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om uppsiktsutlåning.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring i sekretesslagen vad gäller sekretess för uppgifter om vapenhandlare.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Ju225 av Ulf Sjösten och Patrik Norinder (båda m):

Riksdagen begär att regeringen låter göra en översyn av bestämmelserna för innehav och förvaring av skjutvapen.

2005/06:Ju269 av Jan-Evert Rådström och Tomas Högström (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motinen anförts om att ljuddämpare som reducerar den farliga knallen på klass 1-vapen till 125 decibel skall betraktas som vapentillbehör och undantas från licenstväng.

2005/06:Ju274 av Torsten Lindström (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ändring i vapenlagen i enlighet med vad som anförts i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om en redovisning av insatser för att minska förekomsten av illegala vapen.

2005/06:Ju285 av Hans Backman (fp):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i vapenlagen så att straff införs för brott mot vapenbestämmelserna.

2005/06:Ju304 av Karin Enström (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om skärpningar av den svenska vapenlagen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svensk ratificering av Förenta nationernas s.k. eldvapenprotokoll.

2005/06:Ju305 av Else-Marie Lindgren (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de som innehar ett illegalt skjutvapen skall dömas för grovt vapenbrott.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minimistraffet för grovt vapenbrott skall höjas från sex månaders fängelse till ett års fängelse.

2005/06:Ju385 av Berit Jóhannesson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpningar av den svenska vapenlagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda tillgripande av rättsekonomiska medel för att åstadkomma en ansvarsfull hantering av s.k. små och lätta vapen i alla led.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svensk ratificering av Förenta nationernas s.k. eldvapenprotokoll.

2005/06:Ju387 av Erling Wälivaara (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på skärpningar av den svenska vapenlagen enligt vad i motionen anförs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svensk ratificering av Förenta nationernas s.k. eldvapenprotokoll.

2005/06:Ju396 av Majléne Westerlund Panke (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett åtgärdsprogram mot illegala vapen.

2005/06:Ju400 av Henrik S Järrel (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en grundlig konsekvensöversyn av den svenska vapenlagstiftningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av ett vapenråd.

2005/06:Ju423 av Håkan Juholt (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpningar av den svenska vapenlagen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svensk ratificering av Förenta nationernas s.k. eldvapenprotokoll.

2005/06:Ju435 av Peter Althin m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att 19 § polislagen (1984:387) även skall omfatta bilar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de som innehar ett illegalt skjutvapen skall dömas för grovt vapenbrott.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minimistraffet för grovt vapenbrott skall höjas från sex månaders fängelse till ett års fängelse.

2005/06:Ju543 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpt lagstiftning mot vapenbrott gällande vapeninnehav och vapenattrapper vid rån.

2005/06:Ju546 av Hans Stenberg och Kerstin Kristiansson Karlstedt (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ljuddämpare för jaktvapen.

2005/06:Ju552 av Sylvia Lindgren och Jan Emanuel Johansson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vapenförvaring och bristande kontroll.

2005/06:U386 av Peter Eriksson m.fl. (mp, –):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att medverka i och initiera aktiviteter i Sverige för ansvarsfullare hantering av lätta vapen i alla led, på myndighetsnivå såväl som hos den svenska allmänheten.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att 1 kap. 4 §, 2 kap. 1, 13, 17 och 18 §§, 3 kap. 1 och 8 §§, 4 kap. 2–4 §§, 6 kap. 3 och 6 §§, 9 kap. 3 § samt 11 kap. 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 3 kap. 1 a §, 9 och 10 §§ samt 6 kap. 3 a och 7 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Vad som sägs om skjutvapen gäller inte

- a) salutkanoner,
- a) salutkanoner *som inte kan laddas med gastäta enhetspatroner,*
- b) skjutvapen som har tillverkats före år 1890 och som inte är avsedda för gastäta enhetspatroner,
- c) bultpistoler avsedda för byggnadsarbete,
- d) andra arbetsverktyg avsedda för slakt eller för industriellt eller liknande bruk, och
- e) skjutplanordningar avsedda för livräddning eller liknande ändamål.

2 kap.

1 §¹

Tillstånd krävs för att

- a) inneha skjutvapen eller ammunition,
- b) driva handel med skjutvapen,
- c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn,
- c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, *eller*
- d) *ta emot skjutvapen för skrotning, eller*
- d) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige.
- e) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år, om vapnet är ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen som är avsett för målskjutning eller ett harpunvapen och om det har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen).

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år, om vapnet är ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen som är avsett för målskjutning eller ett harpunvapen och om det har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen). *Tillstånd krävs inte heller om in-*

¹ Senaste lydelse 2000:147.

nehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

13 §²

Skjutvapen eller ammunition får föras in till Sverige utan särskilt tillstånd i följande fall:

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen och den ammunition som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

b) Enskilda personer som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande ammunition till Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling i Sverige. Vapnen och ammunitionen får i ett sådant fall under högst tre månader från dagen för införandet innehas utan tillstånd i Sverige av den som har fört in egendomen.

b) Enskilda personer, som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande ammunition

– vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här,

– vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Den som har fört in vapen och ammunition för sådan jakt eller tävling i Sverige som avses i första stycket b får utan tillstånd inneha vapnen och ammunitionen i Sverige under högst tre månader från dagen för införandet.

17 §³

Varje polismyndighet skall med hjälp av automatiserad behandling föra ett lokalt register över tillståndspliktiga vapeninnehav och beslut enligt denna lag.

Registret skall även innehålla uppgifter om personer som är hemvärnsmän och som av Försvarsmakten tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden. Uppgifter om vilka vapen som tilldelats får inte registreras.

Registret skall även innehålla uppgifter om personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden. Uppgifter om vilka vapen som har tilldelats får inte registreras.

² Senaste lydelse 2000:147.

³ Senaste lydelse 1999:74.

Ett lokalt register får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar över *hemvärnsmän*.

Ett lokalt register får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar över *personer som tillhör hemvärnets personal*.

18 §⁴

Rikspolisstyrelsen skall med hjälp av automatiserad behandling föra separata centrala register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition samt personer som är *hemvärnsmän* och som av Försvarsmakten tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition *eller tillstånd att låna skjutvapen* samt personer som *tillhör hemvärnets personal* och som av Försvarsmakten *har* tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmänts stulna eller försvunna (vapenregistret) och

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn, reparation *eller skrotning* (vapenhandlarregistret).

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn *eller reparation* (vapenhandlarregistret).

Det får av vapeninnehavarregistret inte framgå att en registrerad person är *hemvärnsman*.

Det får av vapeninnehavarregistret inte framgå att en registrerad person *tillhör hemvärnets personal*.

3 kap.

1 §

Den som har rätt att inneha ett skjutvapen får under högst två veckor låna ut vapnet för samma ändamål som tillståndet avser.

Ett tillståndspliktigt skjutvapen får inte lånas ut till någon annan än den som har tillstånd att inneha vapnet.

Trots första stycket får utlåning ske i de fall som anges i 1 a och 7 §§.

1 a §

Den som har rätt att inneha ett skjutvapen får vid enstaka tillfällen låna ut vapnet om

1. *utlåningen sker för samma ändamål som utlånarens tillstånd avser,*

⁴ Senaste lydelse 1999:74.

2. utlåningen avser en tid om högst två veckor, och

3. låntagaren har tillstånd enligt 9 § att låna skjutvapen.

Sådant tillstånd som avses i första stycket 3 krävs dock inte om

1. låntagaren har tillstånd att inneha vapen av samma typ som lånet avser,

2. vapnet innehas och används under långivarens uppsikt, under uppsikt av någon annan person som har godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning eller under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, eller

3. lånet avser ett start- eller signalvapen.

8 §⁵

Skjutvapen får inte lånas ut till den som har fått något skjutvapen förklarad förverkat eller tillståndet till innehav av skjutvapen återkallat, om inte låntagaren ändå är berättigad att inneha vapen av den typ som lånet avser. Detta hindrar dock inte att ett vapen efter särskilt tillstånd av polismyndigheten lånas ut för övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

Skjutvapen får inte lånas ut till den som har fått ett skjutvapen förklarad förverkat eller ett tillstånd att inneha skjutvapen återkallat, om inte låntagaren ändå är berättigad att inneha vapen av den typ som lånet avser. Har någon fått ett skjutvapen omhändertaget, får vapen av den typ som omhändertagits inte lånas ut till honom eller henne.

Trots första stycket får ett vapen, efter särskilt tillstånd av polismyndigheten, lånas ut för övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

9 §

Tillstånd att låna skjutvapen får meddelas fysiska personer. Sådant tillstånd får meddelas endast till den som behöver låna vapen för ett godtagbart ändamål och om det skäligen kan antas att han eller

⁵ Senaste lydelse 2000:147.

hon inte kommer att missbruka sådana vapen som ansökan avser.

10 §

Den som har tillstånd att låna skjutvapen får under den tid som han eller hon innehar ett vapen som lån utan särskilt tillstånd även inneha ammunition till vapnet.

4 kap.

2 §

Vid reparation av ett skjutvapen får, utan särskilt tillstånd, en försliten eller på annat sätt oanvändbar vapendel bytas ut mot en ny likadan.

Den som har särskilt tillstånd att inneha slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor eller trummor eller armborststommar med avfyringsanordningar får utan tillstånd byta ut en sådan del mot en ny likadan, om den utbytta delen lämnas för skrotning och bytet genast anmäls till polismyndigheten. *Den som gör anmälan skall bifoga tillståndsbeviset samt ett intyg från mottagaren att vapendelen har tagits emot för skrotning.*

Den som har särskilt tillstånd att inneha slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor eller trummor eller armborststommar med avfyringsanordningar får utan tillstånd byta ut en sådan del mot en ny likadan, om den utbytta delen lämnas för skrotning och bytet genast anmäls till polismyndigheten.

3 §⁶

För reparation, översyn eller skrotning får skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av den som får driva handel med sådana vapen eller den som har tillstånd att ta emot vapen för sådana åtgärder. För reparation eller översyn får ett vapen också lämnas till den som skulle ha rätt att låna och självständigt handha vapnet.

För reparation eller översyn får skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av den som får driva handel med sådana vapen eller den som har tillstånd att ta emot vapen för sådana åtgärder. För reparation eller översyn får ett vapen också lämnas till den som skulle ha rätt att låna och självständigt handha vapnet.

4 §

Den som lämnar ett vapen för skrotning skall senast inom en månad anmäla detta till polismyndigheten. Den som gör anmälan skall bifoga tillståndsbeviset samt ett intyg från mottagaren att vapnet tagits emot för skrotning.

Skjutvapen som skall skrotas skall lämnas till en polismyndighet. Den som lämnar ett vapen för skrotning skall bifoga tillståndsbeviset.

⁶ Senaste lydelse 2000:147

6 kap.**3 §⁷**

Ett tillstånd att driva handel med skjutvapen skall återkallas av polismyndigheten om

- a) tillståndshavaren inte längre driver yrkesmässig handel,
- b) förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, eller
- c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Tillståndet får också återkallas om tillståndshavaren har åsidosatt en bestämmelse i denna lag eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

Första och andra styckena gäller på motsvarande sätt i fråga om tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation, översyn *eller skrotning*.

Första och andra styckena gäller på motsvarande sätt i fråga om tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation *eller* översyn.

3 a §

Ett tillstånd att låna skjutvapen skall återkallas av polismyndigheten om

- a) innehavaren har visat sig vara olämplig att inneha skjutvapen,*
- b) förutsättningar för tillståndet inte längre finns, eller*
- c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.*

6 §⁸

Om den som vårdas för psykisk störning bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen, skall den läkare som är ansvarig för den psykiatriska vården omedelbart anmäla förhållandet till polismyndigheten i den ort där patienten är folkbokförd. Anmälan behöver inte göras om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte innehar tillstånd för skjutvapen.

En läkare som bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen skall omedelbart anmäla detta till polismyndigheten i den ort där patienten är folkbokförd. Anmälan behöver inte göras om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd för skjutvapen.

7 §

Om en polismyndighet får kännedom om omständigheter som kan medföra att en person som tillhör hemvärnets personal är olämplig att inneha skjutvapen,

⁷ Senaste lydelse 2000:147.

⁸ Senaste lydelse 2000:147.

skall myndigheten omedelbart underrätta Försvarmakten om dessa omständigheter.

9 kap.

3 §⁹

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § e genom att underlåta att på föreskrivet sätt anmäla utförelse eller utlåning av skjutvapen, eller

b) underlåter att inom en månad på föreskrivet sätt anmäla till polismyndigheten att ett vapen lämnats till skrotning.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § e genom att underlåta att på föreskrivet sätt anmäla utförelse eller utlåning av skjutvapen.

11 kap.

1 §¹⁰

Regeringen får meddela föreskrifter om att

a) denna lag eller vissa föreskrifter i lagen skall tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen skall understiga ett visst värde för att vapnet skall anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

b) anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen skall understiga ett visst värde *eller att vapnet skall vara konstruerat på ett visst sätt* för att vapnet skall anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte skall gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

– statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten eller polisväsendet,

– den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller

– frivilliga försvarsorganisationer,

d) tillstånd skall krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,

e) den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte skall använda vapnet endast i Sverige, skall anmäla detta till polismyndigheten, och om att

f) denna lag inte skall gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige.

⁹ Senaste lydelse 2000:147

¹⁰ Senaste lydelse 2005:507

2 §¹¹

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,
- b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som skall vara uppfyllda för tillstånd *till innehav av* skjutvapen,
- c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt skall gälla vid sådan handel,
- d) vad som skall iakttas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring, reparation *och skrotning* av skjutvapen,
- e) krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition,
- f) de förutsättningar i övrigt som skall vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,
- g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,
- h) förutsättningar för och förfaringsätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige skall få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,
- i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land skall underrätta den staten om förvärvet,
- j) förande av vapenregister enligt 2 kap. 17–19 §§,
- k) vilka sammanslutningar som skall anses uppfylla kraven i 2 kap. 3 § b för att kunna meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, och
- l) vad som skall iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

2. Den som vid ikraftträdandet innehar en salutkanon, som genom denna lag kommit att omfattas av tillståndskravet i 2 kap. 1 §, får inneha salutkanonen utan tillstånd till och med den 30 juni 2007. Om en ansökan om tillstånd görs innan dess, får salutkanonen innehas utan tillstånd till dess att beslutet i ansökningsärendet har vunnit laga kraft. För en salutkanon som får innehas utan tillstånd med stöd av denna punkt gäller äldre bestämmelser.

3. För vapen som har tagits emot för skrotning före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

¹¹ Senaste lydelse 2000:147

2 Förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387)

Härigenom föreskrivs att det i polislagen (1984:387) skall införas en ny paragraf, 20 a §, av följande lydelse.

20 a §

En polisman får genomsöka ett fordon i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

3 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100)¹ att 5 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

5 §²

Sekretess gäller för uppgift i ärende enligt vapenlagen (1996:67) samt hos polismyndighet i verksamhet, som avser förande av eller uttag ur vapenregister, för uppgift som har tillförts registret, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning.

Under samma förutsättning gäller sekretess hos

1. Rikspolisstyrelsen för uppgift som hänför sig till vapenregister,
2. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret, och
3. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret.

Sekretess enligt första stycket och andra stycket 1 gäller dock inte för uppgift i vapenregister om namn och adress på den som har tillstånd att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation. Sekretess gäller inte heller för uppgift i vapenregister om vilka typer av vapen ett sådant tillstånd omfattar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2000:597.